

staro srednje kmetijsko šolo, ki nima življenjskih pogojev in se zato ukine, nje učenci pa se porazdelijo na srednji kmetijski šoli v Križevcih in v Valjevu. Tako naglo preneha ustanova, kakor je bila prenapeljena oživotvorjena navzlic pravočasnim resnim opozoritvam. Tudi napovedane reorganizacije na stari mariborski vinarški in sadjarski šoli se naj v pričlo odmerjenem času izvrše. Da bi bile uspešne! Ob pomanjkanju potrebnih sredstev razočaranja niso izključena. Važno je pri tem, da bo poleg višje ali srednje vinarške in sadjarske šole še nadalje obstojal dosežani zavod, sicer samo kot enoletna šola, vendar z internatom. Tako bo kolikor toliko ustrezno raznim zahtevam, predvsem tudi upravičeni želji, da se ohrani stara vinarška in sadjarska šola prevažnemu obmejnemu mestu Mariboru, dasi drugače v precej okrnjeni obliki. — Z m a v c.

— **Dvoletna vinarška in sadjarska šola v Mariboru** se namerava v najkrajšem času preustroiti v enoletno šolo. Ako ostane dvoletna, kot je bila doslej, prične novo šolsko leto 15. septembra 1925 (torek), ako pa se medtem izpremeni v enoletno šolo, bo začetek novega šolskega leta za enoletnike novince šele začetkom novembra 1925, skler pa koncem oktobra 1926 z enomesečnimi počitnicami v avgustu. Pogoji za sprejem učenec novincev v enoletno kot dvoletno vinarško in sadjarsko šolo so sicer popolnoma enaki. Šola ima internat za gojence. Oskrbnina za redne (privatne) učence v zavodu znaša mesečno samo 75 dinarjev. Sinovi nepremožnih kmetovalcev so pa tudi te oskrbnine oproščeni v celoti ali do polovice ter se imenujejo potem državni učenci (stipendisti). Prošnje za sprejem je pošiljati ravnateljstvu drž. vinarške in sadjarske šole v Mariboru do 1. septembra 1925. Kako se prošnja napravi, odnosno opremi in vsi drugi pogoji za sprejem učenec, so razvidni iz tiskanega prospekta (uredbe s programom), katera tiskovina se pošlje zainteresancu proti prejšnjemu plačilu 5 dinarjev v gotovini in se nje takojšnja nabava nujno priporoča. Drugi listi se naprošajo za ponatis tega razpisa. — Direktor Andrej Ž m a v c.

Vestnik meščanskih šol.

— **c Za meščansko-šolske učitelje** je izšel poseben »Ročni katalog« z zapisnikom samo za posamezne predmete za 200 učenec. Pri naročilu teh katalogov naj se pripomni »za meščanske šole« ali samo »za posamezne predmete«. Naroča se v Učiteljski tiskarni v Ljubljani.

— **c Nameščanje na meščanskih šolah s šolskim letom 1925/26.** Učiteljstvo opozarjamo na zadnji, ministrski odlok, katerega je priobčil ravnateljstvo meščanskih šol in sreskim poglavarjem veliki župan s P. br. 9048/25. Pravilno opremljene prošnje je takoj vložiti po uradni poti.

— **c Na II. deški meščanski šoli v Ljubljani** se razpisuje za šolsko leto 1925/26. stalno učno mesto za strokovnega učitelja III. skupine. Prošnje je vložiti najkasneje do dne 12. avgusta 1925 pri pristojnem ravnateljstvu (vodstvu). Glede priloge in takojšnje odprave veljajo določila o razpisu učnih mest na meščanskih šolah. »Ur. list« št. 45, z dne 27. maja 1925.

Vestnik upokoencev.

— **up Zopet razočarani.** Kronske upokoenci iz leta 1919, so bili z razpisom prosvetnega ministrstva koncem I. 1924. vendarle prevedeni na dinarsko penzijo, ki jim pripada od 1. decembra 1919. O zaukazani prevedbi so bili obveščeni od prosvetnega oddelka za Slovenijo s posebnim dekretom in pripomnjo, da se jim nakaže nova penzija, kadar glavna kontrola odobri odmero. Tedaj je zavlado med nestorji našega učiteljstva veliko veselje, češ, sedaj bo na denar in konec stiske. Hitro so računali težke tisočake razlike, ki jim pripada za dobo 5 let, t. j. od 1. decembra 1919. Toda, ko se jim je z junijem t. l. nakazala razlika samo od 1. aprila naprej in se jim zajedno sporočilo, da se izplača ona od 1. decembra 1919 nazaj, kadar se dovoli za to kredit, je nastalo neprijetno presenečenje in bridko razočaranje in kaj bi tudi ne. Upokojenec s praznimi obljubami pač ne more zadovoljiti ne trgovca, ne upnika. Seveda razlika se bode plačala, kakor se žal izplačuje tudi aktivnemu uradništvu, toda kdaj? Dasi je bila prevedba po zakonu priznana in po raznih ministrskih nare-

bah zaukazana, se je kljub mnogim prošnjam in intervencijam zavlačevala do belih 5 let tako, da je nekaj teh trpinov že pomrlo. In sedaj, ko že slednjič nobena zavora, ne glavna kontrola, ne delegacija ministrstva financ več ne drži, se izda tipična parola: »Ni kritja«. Prizadeti so stari po 75—80 let in torej ni upati, da bi obče kateri še dočakali izplačila te razlike. Vse kaže, da hoče država dedovati. Gospodje poslanci, ki v 5 dneh prejimate več na dietah, nego dobiva kronski upokojenec celo leto penzije, spomnite se teh revežev in storite, kar se da storiti, da se ta kulturni škandal popravi čim prej.

Splošne vesti.

— **Udeležite se glavne skupščine v Subotici!** Vsi izvoljeni delegati in predsedniki so obvezni udeležiti se skupščine. Ostalo članstvo ima sedaj najlepšo priliko na najcenejši način si ogledati te pokrajine naše države. Poskrbite, da bo udeležba s strani slovenskega učiteljstva na skupščini častna in vabimo v to svrhu tudi ostalo članstvo, da se udeležijo skupščine. Pošljite prijave za prenočišče takoj poverjeništvu, do 10. avgusta isto javi vse udeležence subotškemu društvu.

— **Državna učiteljska skupščina UJU** se vrši letos 28., 29. in 30. avgusta v Subotici. Delegati in predsedniki društev, ki se udeležijo skupščine, se morajo zaradi prenočišča prijaviti do 10. avgusta poverjeništvu UJU Ljubljana. Udruženje je vložilo prošnjo za četrtinsko vožnjo in za potreben dopust vsem udeležencem, delegatom in nedelegatom. V smislu pravih so predsedniki društev in delegati obvezni udeležiti se skupščine, drugače pa morajo preskrbeti namestnike. Pozivamo slovensko učiteljstvo, da se v čim večjem številu udeležijo skupščine in se takoj prijavi poverjeništvu!

— **Za člane UJU, ki se udeležijo glavne skupščine UJU v Subotici** je ukrenila centralna uprava vse potrebno, da dobe četrtinsko vožnjo in potreben dopust. Večja skupina, ki še ni videla Beograda, namerava ob povratku posetiti tudi Beograd. Pričakuje se tudi večje udeležbe s strani slovenskega učiteljstva, ker se nudi sedaj ugodna prilika na najcenejši način si ogledati Vojvodino. Zastopniki Pov. UJU Ljubljana posetijo ob tej priliki tudi pokrajinsko skupščino UJU — Zagreb, ki se vrši tik pred državno skupščino v Osijeku.

— **Člani ožjega sosveta in Glavnega odbora UJU** so istotako dolžni prijaviti se poverjeništvu za prenočišča, da se jih javi subotškemu društvu.

— **Delegati za Subotico** opozarjamo, da ne zadoščajo prijave, ki so jih poslala društva, temveč se mora vsakdo osebno prijaviti radi prenočišča.

— **Ročni katalog za leto 1925/26** predelan in izpolnjen je že izšel in stane trdo vezan 16 — Din. Naroča se v Učit. Tiskarni.

Ker je naklada Roč. K. z ozirom na število učiteljstva v Sloveniji majhna, naj se učiteljstvo požuri z naročili.

— **Da se ne pozabi.** Člen 249. zakona o državnih uradnikih itd. ki je bil razglašen 1. septembra 1923, se glasi: »Prejemki po tem zakonu se urede z državnim proračunom, pravica do njih pa teče državnim nameščencem, ki se prevedejo, od dne 1. oktobra 1923.« Razlika med prejemki po starem in novem zakonu nam za čas od 1. oktobra 1923 pa do 1. maja 1924 še do danes ni izplačana! — Staroupokoenci imajo še vedno kronske penzije! Vlada, kje si?

— **40-letnica javnega delovanja** je praznoval dne 1. avgusta t. l. na svojem domu v Beogradu tov. Mih. M. Stanovjevič, oblastni šolski nadzornik v Beogradu, urednik »Učitelja« itd. — Enako obletnico praznuje letos tudi ugledni tov. Jovo P. Jovanović, referent ministrstva prosvete. Obema jubilejantoma ključemo v imenu slovenskega učiteljstva: Živela še mnogo let čvrsta in zdrava v našem stanovskem krogu! Čestitamo!

— **One tovariše, katerih otroci študirajo v Mariboru,** ponovno opozarjamo, da posreduje »Učiteljski dom« pri djaških stanovanjih. Kdor želi posredovanja, naj se pismeno obrne direktno na »Učiteljski dom« v Mariboru, ali pa na tov. Ant. Skala, Maribor, Koroščeva cesta 5. II nadst.

— **Kdo naj si nabavi Ročni katalog?** Vsaki aktivni in upokojeni učitelj(ica), otroške vrtnarice in uč. žen. roč. del! Naroča se v Učit. tiskarni. Cena trdo vezan 16 Din.

— **Že zopet so razposlali na šole okrožnice za beračenje,** in sicer za »Ruski dan« in za »Spomenik za zahvalnost Francoski«. — Še v počitnicah ne dajo

miru učiteljem. Proti temu bo treba energično nastopiti, ker presega že vse meje. Čudimo se, da se učiteljstvo skoraj nič ne oglašja v istih, ampak rentarči samo za pečko.

— **Ob otvoritvi nove splitske železnice.** Na postaji Malovan je čakala slovesne vlake množica kmetov. Velik, mišičav dalmatinski stariček je držal v roki zastavo in je pozdravil prvi vlak takole: »Velemožna gospoda! Bodite tako dobri in me poslušajte. Mi tukaj potrebujemo šolo. Naša deca — okoli 150 — zahaja vsak dan v šolo 12 kilometrov daleč. Velemožna gospoda! Na mestu, kjer danes stoji postaja, je moj ded izkopaval vodnjak, a inženirji so ga zasuli in postavili na njem kolodvor. Sedaj nimamo niti vode.« Tudi drugod je bilo slišati vzklike: »Dajte nam šol in vode.« To bo prvi problem teh svetov odprtih krajev. Razveseljivo je, da ljudstvo — to sicer starokopitno, a bistroumno in zdravo ljudstvo — zahteva šol in učiteljev!

— **Zakaj naj poseduje vsaka učna oseba »Roč. katalog«?** Ker dobi v njem vsa potrebna navodila in pojasnila, ki jih rabi skoro dnevno! Cena trdo vezan 16 Din. Naroča se v Učiteljski tiskarni v Ljubljani.

— **Učiteljica** na šestrazredni osnovni šoli ob železnici v ledem kraju želi menjati s gđc. tovarišico tudi na manj razredni šoli ob železnici. — Dopiše je poslati upravništvu »Učiteljskega Tovarisa« pod šifro: »Menjava službe«.

— **Učiteljstvo in gasilna društva.** Na zadnjem sestanku mariborske gasilne župe je priprosti gasilec izvajal približno sledeče: Velike važnosti so gasilna društva. To ve vsakdo, le naša inteligenca se s to mislijo ne more sprijazniti. Od strani gleda gasilna društva in ne mara pristopiti, ker vidi v njih zbrane je kmete. Mi rabimo inteligenco v svoji sredini in smo ponosni, ako ona z nami deluje; zato vabimo vlasti podeželsko učiteljstvo, da stopi v naš krog. Navzočega tovariša nadučitelja na prošimo, da dela v tem smislu propagando med svojimi tovariši. — Tovariši, ostrja je ta izjava, toda za nekatere kraje tudi resnična. Poznam sicer tovariše, ki že sedaj marljivo delujejo v gasilnih društvih, poznani tudi tovariše, ki so vsled vsestranskega izvenšolskega delovanja tako zaposleni, da si ne upajo prevzeti še tega bremena, da bi se jim ne očitalo polovično delo vsled pomanjkanja časa; poznam pa tudi kraje, kjer sicer deluje gasilno društvo, a učiteljstvo ne deluje. In te zadene gornji očiček v polni meri. To so tovariši, ki ne poznajo velikega pomena stika s ljudstvom, ki ne vedo, da so ravno ti stiki porok za uspešno delovanje v šoli in zunaj šole. Zato pa teh stikov ne le ne iščejo, temveč jih celo zametujejo, kjer se jim mudijo. Ne le bralna društva, čitalnice, Sokolovska in planinska društva rabijo našo pomoč, tudi gasilna društva s svojo vzvišeno idejo so vredna, da jih podpiramo. Potrebni smo jim, da jim pomagamo voditi društvene posle, da dvigamo društveni ugled ter da večkrat reprezentujemo društvo na zunaj. Važen bo tvoj nasvet pri društvenih in delegatnih zborovanjih in ako izven šolskega časa ponudiš svojo pomoč v slučaju požara, ti ne bode škodovalo. Organizacija slovenskega gasilstva je danes na pravi poti. Organizira se po oblastih in po pokrajinah v Jugoslovansko gasilsko zvezo. Danes šteje Slovenija okrog 460 gasilnih društev. Hrvatska mani. Srbi pa menda tri. Ta organizacija pa se mora še bolj razplesti in v veliki meri ji k temu mora pomagati naše učiteljstvo. Prevzvišena je ideja gasilstva, da bi ji ne stalo slovensko učiteljstvo ob strani. Ven med ljudstvo! Učitelji, ki izmed svojih sten ne pride na dan, malo korist našemu stanu. In težek bo nekdanji zagovor učitelja(ice), ki ga zadene ljudski glas: Kot tujec je prišel in kot tujec je zopet odšel.

— **Kaj vsebuje »Roč. katalog«?** Koledar za leto 1925/26, dalje: I. Rodopis vladarske hiše. II. Državni prazniki in obletnice. III. Srezi v Sloveniji. IV. Vstop v drž. službo z obrazcem za prošnjo in navodilom, kako je treba prošnjo opremiti. V. Nastop službe. VI. Prejemki učiteljstva II. in III. kategorije s tabelami in pojasnili, iz katerih je razvidna plača v vsakem posameznem službenem letu in koliko znaša plača na mesec za samce in poročene učitelje o. n. meščanskih šol. VII. Službena doba in napredovanje. VIII. a) Stalnost v službi in b) Stalnost na mestu z obrazci za prošnjo. IX. Povšičke sploh. a) Kdaj moraš prositi za povšičko o. n. in položajne plače in stanarine? b) Kako izpolniš obrazec prošnje? c) Kaj priklopiš prošnji? d) Kako izpolniš uverjenje o službeni dobi. X. Draginske doklade aktivnih učiteljev(ice) II. in III. kat. s tabelami in pojasnili. XI. Drag. doklade upokoencev vseh vrst (K — Din — s polno in nepolno službeno dobo) s tabelami in pojasnili. XII. Znižane vožnje. XIII. Vojaska služba in učiteljstvo. XIV. Upokoitev sploh. XV. Odmera pokojnine z obrazcem za prošnjo in navodilo. XVI. Užitki po umrlih učiteljih sploh. Odmera rodbinske pokojnine z navodi-

lom in obrazcem. XVII. Selilni stroški. XVIII. Davki. XIX. Takse. XX. Pregled šol. učiteljstva in učenec v državi sploh in v % z ozirom na prebivalstvo in površino posameznih oblasti. »Ročni« zapisnik za razrednega učitelja in »Roč. zapisnik« za posamezne predmete. Za mešč. šolske učitelje vsebuje »Roč. katalog« le Roč. zapisnik za posamezne predmete za 200 učenec.

— **30-letnico slave maturanti mariborskega učiteljskega iz leta 1895,** kakor prvotno določeno dne 8. avgusta t. l. v Mariboru, ker so se tudi ptujski tovariši odločili za Maribor. Dobrodošle so soproge, dobrodošli tudi drugi tovariši! Zunanji tovariši se pripeljejo v Maribor z dopoldanskim vlakom. Sestanek po prihodu vlaka v gostilni Zemljč, kjer se določi vzpored. Tozadevne predloge sprejema Ivan Klemenčič, Maribor, Vrazova ulica 6.

— **DOLŽNIKI NA NAROČNINI »ZVONČKA«** prosimo in opozarjamo, da store točno do določenega roka napram upravi »Zvončka« svojo dolžnost, da ne bo nepotrebnih presenečenj in stroškov. Vsa dolžna naročnina mora biti tekom avgusta (vsaj do 15. t. m.) brezpogojno poravnana. Brez zamere!

— **Šola v Stični** je v prošlem šolskem letu nabrala: za »Dinarski dan« Jugoslov. Matice 54.50 Din. za spomenik »Francoskega dne« 96.70 Din. za knjiž. tombolo Jugoslov. Matice 270 Din. za birhe Jugoslovanski Matici 157.25 Din. Podmladku »Rdečega križa« 75.40 Din. društvu za čuvanje narodnega zdravja 140 Din. ligi proti tuberkulozi 8 Din. za narodno prosvečevanje 20 Din. Skupaj 821.85 Din.

— **»Zvonček« letnik 1925/26.** Okrožnice z navodili za nabiranje naročnikov »Zvončka« smo te dni razposlali vsem lanskim nabiralcem in jih prosimo, da se točno po teh navodilih ravnaajo. Vabimo pa tudi druge tovariše in tovariše v krog prijateljev in agitatorjev za naš mladinski list ter jih iskreno prosimo, naj posvete čim več časa agitaciji za »Zvonček«.

— **Karel Čeh,** Dne 16. julija 1925 je umrl v Mariboru po dolgi, mučni bolezn. Karel Čeh, upokojeni nadučitelj v Sv. Emi pri Pristavi in hišni posestnik v Krčevini. Po dovršenih študijah v Mariboru je nastopil leta 1885. učiteljsko mesto pri Sv. Trojici v Slov. goricah, kjer je služboval 20 let. Leta 1905. se je preselil kot nadučitelj k Sv. Emi pri Pristavi, od koder je šel 1922. leta v zasluženi pokoj. Rajni je bil vesten in jako priljubljen učitelj ter blag in odkritosrčen tovariš, skrben oče in ljub soprog. Bil je tudi 20 let tajnik St. Lenartskega učiteljskega društva. Zapustil je blago ženo in dva sinova. Pogreb je bil 18. julija 1925 ob mnogobrojni udeležbi tovarišev upokoencev in drugega občinstva. Žal, da se aktivni tovariši (razun 3) niso pogreba udeležili, kljub temu, da je bil v Mariborskem učiteljskem društvu soglasno sprejet predlog z. tovariša J. Kopača, da se naj aktivni učitelji korporativno udeležujejo pogreba upokoencev. Naj mu bo domača zemlja lahka!

Imenovanja in napredovanja.

— **Učiteljska imenovanja v mariborski oblasti.** Po čl. 71. urad. zakona so imenovani: V Celju na deški meščanski šoli za stalnega učitelja **Fran Členšek**. V Mariboru na II. dekliški meščanski šoli za stalno učiteljico **Marija Straysova**. V Slovenjgradcu za stalnega učitelja meščanske šole **Karel Sovre**; istotam za stalno učiteljico **Regina Gobec**. V Šoštanj za stalno učiteljico meščanske šole **Pavla Miklavc**. V Mariboru za stalnega sreskega pomožnega učitelja **Fran Bratož**. V Hočah za stalnega šolskega upravitelja **Anton Mušič**. V Prevaljah za stalnega šolskega upravitelja **Karel Dobršek**. V Šoštanju za stalno učiteljico **Mila Skala-Borštner**. V Mozirju za stalno učiteljico **Pavla Bergant-Pestotnik**. V Ormožu za stalnega učitelja **Rihart Papst**; istotam za stalno učiteljico **Ida Rajšp-Stoček**; istotam za stalno učiteljico **Marija Papst-Majcen**. V Ptuj za stalnega učitelja **Martin Šterk**; istotam za stalno učiteljico **Marija Šterk-Jurca**. V Dolnji Lendavi za stalnega učitelja **Ivan Czepa**. V Lipi za stalnega šolskega upravitelja **Janko Ozmec**. V Mariboru za stalno učiteljico na I. ženski meščanski šoli **Milica Jugova**; za stalno učiteljico II. dekliške meščanske šole **Marija Lorberjeva**; v Ormožu za stalno učiteljico na meščanski šoli **Olga Lorbarjeva**; v Ptuj za stalnega učitelja na meščanski šoli **Janko Pertot**; pri Sv. Jurju ob Pesnici za stalnega učitelja **Štefan Blazič**; pri Sv. Martinu pri Vurbergu za stalnega učitelja **Anton Lazar**; v Selnici ob Dravi za stalno učiteljico **Marijo Fabijanovo**; za stalno učiteljico istotam **Marijo Filipičevo**; v